

ЗАГАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИВЧЕННЯ НЕОЛОГІЗМІВ

Вискушенко Світлана Андріївна

кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри англійської філології
та перекладу ЖДУ імені Івана Франка

Сучасність, в якій мають місце різноманітні політичні, економічні, соціокультурні тощо явища, здійснюють значний вплив на мову та призводять до великої кількості мовленнєвих змін. Проблема виникнення та вживання нових слів завжди цікавила лінгвістів, але особливу актуальність вона набула саме в сучасну епоху. Мовні зміни, що відбуваються впродовж останнього часу викликали «неологічний бум», тому дослідження неологізмів займають важливе місце в лінгвістиці [1; 2; 3; 4].

На сучасному етапі розвитку провідних лінгвістичних розвідок досить чітко можна визначити два вектори досліджень неологічних одиниць, пов'язаних один з одним спільним об'єктом вивчення:

- 1) власне неологія, що ставить за ціль аналіз нових мовних явищ (лексикологія неологізмів);
- 2) неографія, націлена на адекватне відображення неологізмів в словниках (лексикографія неологізмів).

Визначення терміну «неологізм» не є однозначним. Головним критерієм існування неологізму є колективна мовна свідомість, якою він сприймається. Доки мовці вважають певну одиницю новою, вона зберігає за собою цю властивість. Проте картина світу мовців зазнає постійних екстралінгвальних впливів і внаслідок чого у ній відбуваються постійні зміни. Ці зміни завдячують появі нових секторів: комп'ютерних технологій, генної інженерії, фармацевтичних інновацій, нових видів харчування, змін у політичній та соціальних системах тощо [5; 6; 7; 8].

Різноманітні трактування поняття «неологізм» пояснюються розбіжностями критеріїв, на основі яких воно будується. Так, лінгвісти опираються на три основних критерії:

- 1) часовий;
- 2) критерій входження чи не входження у мову;
- 3) відчуття новизни.

Неологізми – це слова та вирази, які використовуються для позначення нового феномену, об'єкту, процесу, тобто нового поняття, яке утворилося у ході розвитку мови; неологізми є абсолютно новими лексичними одиницями для відповідного історичного періоду. Такі слова ще не встигли увійти в активний словниковий запас, тому можуть бути незнайомими певній частині населення [1; 5; 7; 8].

Варто погодитись з думкою про те, що одним з найважливіших критеріїв визначення неологізмів є їх реєстрація в лексикографічних джерелах. Процес реєстрації нових лексичних одиниць здійснюється лексикографами, які

виступають носіями мови. Проходження цього процесу є показником того, що ці лексичні одиниці пройшли стадії входження і часткової чи повної асиміляції в мові.

Крім того, немає також одностайної думки стосовно детермінації мовних новоутворень, які не зареєстровані у словниках. Одні науковці визначають їх як okazіоналізми, інші – потенційними словами, ще інші називають їх формальними неологізмами. Тому, це питання все ще залишається невирішеним у рамках неології і потребує подальшої розгляду та розробки.

Таким чином, на сучасному етапі розвитку неології як науки практичними цілями є:

- 1) встановлення шляхів появи нового слова;
- 2) виявлення причин його появи;
- 3) окреслення прагматичного контексту використання.

Багатоаспектність дослідження неологізмів в сучасній лінгвістиці забезпечує їх достатньо ґрунтовний та глибокий аналіз. Огляд робіт, присвячених вивченню неологізмів показав, що в сучасній науковій парадигмі проблема вивчення нового слова все ще залишається актуальною та потребує від дослідників нових нестандартних підходів до вивчення цього явища.

Список літератури:

1. Зацний Ю. А. Сучасний англомовний світ і збагачення словникового складу. Львів: ПАІС, 2007. 228 с.
2. Квеселевич Д. І., Сасіна В. П. Практикум з лексикології сучасної англійської мови. Житомир : Полігр. центр ЖДПУ ім. І. Франка, 2000. 117 с.
3. Квеселевич Д. І., Сасіна В. П. Практикум з лексикології сучасної англійської мови. Житомир : Полігр. центр ЖДПУ ім. І. Франка, 2003. 126 с.
4. Корунець І. В. Порівняльна типологія англійської та української мов. Навчальний посібник. Вінниця: Нова книга, 2003. 464 с.
5. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства. Київ: Видавничий центр «Академія», 2008. 368 с.
6. Кочерган М. П. Основи зіставного мовознавства. Київ: Видавничий центр «Академія», 2006. 423 с.
7. Мостовий М. І. Лексикологія англійської мови: підруч. для ін-тів і фак. інозем. мов. Х.: Основа, 1993. 255 с.
8. Ніколенко А. Г. Лексикологія англійської мови – теорія і практика. [англ.]. : навч. посіб. Vinnytsya : Nova Knyha, 2007. 525 с.